

Студија истраживања снежних наноса на државним путевима I реда

На местима на којима конфигурација терена, препреке или положај трасе изазивају смањење брзине ветра, долази до таложења снега и настанка снежних наноса. Снежни наноси, може се рећи, представљају метеоролошку појаву која има значајан утицај на одржавање путева и чест су узрок застоја у друмском саобраћају током зимског периода. Подаци о условима појаве снежних наноса представљају важан чинилац при пројектовању путева, а правовремени и поуздани метеоролошки подаци у фази експлоатације омогућавају квалитетно спровођење неопходних активности у циљу обезбеђења проходности путне инфраструктуре и безбедности саобраћаја.

Јавно предузеће „Путеви Србије“, Сектор за стратегију, пројектовање и развој, иницирало је израду Студије истраживања снежних наноса на државним путевима I реда, чији је циљ побољшање протока саобраћаја на мрежи државних путева у зимском периоду применом одговарајућих мера заштите од снежних наноса.

У Студији је, на основу података надлежних ПЗП од 2007. до 2015., дат табеларни преглед одсека на мрежи саобраћајница првог реда на којима је учестала појава снежних наноса. Угрожена места су приказана и на прегледној карти.

Механичким, метеоролошким и термодинамичким анализама утврђени су услови и правилност појаве снежних наноса и на основу добијених резултата израђене су карте могућег транспорта снега ветром и реалокацијом за целу мрежу путева првог и другог реда. У поглављу Предлог мера заштите, изложен је метод предвиђања формирања снежног наноса у зависности од геометрије попречног профила саобраћајнице. Затим су дате препоруке за умањење могућности формирања снежних наноса прилагођавањем осовине, нивелете и попречног профила у фази пројектовања пута, као и предлог мера заштите за већ израђене деонице. У даљем тексту су разрађени прорачуни димензија заштитних ограда и конструктивни детаљи. Заштитне конструкције (ограде и вегетација) су се у пракси показале као добар начин превенције од појаве снежних наноса и поледице на коловозу, као и за побољшање видљивости на путу. За деоницу аутопута Е – 70 Бачка Топола – Фекетић, као студија случаја, урађено је идејно решење заштите од снежних наноса. Уз студију је приложен и образац чек листе за анализу локација изложених појави снежних наноса.

Студија даје основу за успостављање развијеног, свеобухватног, ефикасног и ефективног система за смањење ризика и последица појаве снежних наноса, чиме се доприноси повећању безбедности реализације саобраћаја и опште сигурности функционисања државних путева. У плану је израда одговарајуће студије за путеве другог реда, а препорука је да се уз техничку документацију нових путних праваца укључе и прорачуни висине и облика снежних наноса на попречном профилу новопроектваних саобраћајница. Чек листе би требало да помогну предузећима надлежним за зимско одржавање да, у оквиру деоница на којима се могу очекивати снежни наноси, региструју микролокације ове појаве, у циљу оптимизације мера заштите.

Одржавање путева у зимском периоду, које подразумева спречавање појаве поледице и уклањање снега и снежних наноса, је веома одговоран посао који захтева ангажовање значајних ресурса у смислу материјала, радне снаге, специјализоване опреме, грађевинске механизације и смештајних капацитета. Интегрисана са правовременим и поузданим метеоролошким подацима о појави снежних падавина, Студија истраживања снежних наноса може да буде користан алат за оптимизацију активности неопходних у циљу обезбеђења проходности путне инфраструктуре и безбедности саобраћаја.